

EDİTÖR'DEN

23 Ekim 2011 tarihinde ve 9 Kasım 2011 tarihinde Van'da iki büyük ve çok sayıda artçı deprem yaşandı. İlk depremin büyüklüğü 7.2, ikincisinin büyüklüğü ise 5.9 kadardı. İlk depremde ölen sayısının 604, ikincisinde ise 40 olduğu ifade edildi. Van'daki ilk depremin, son 110 yılda ülkemizde görülen en büyük on deprem içinde yer aldığı belirtildi. Bununla birlikte, son yirmi yıldaki ölümlülük açısından dördüncü, etkilenme açısından da üçüncü büyük deprem, yani büyük bir felaket yaşandı, geçtiğimiz yılın son aylarında.

TTB ve SES ilk günden itibaren Van'a ulaşmış, kendi ilkeleri ve gücü oranında hizmet ve gözlem yapmıştır. Bu çalışmalar, çeşitli vesilelerle rapor ve basın açıklaması olarak kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu noktada, bazı gerçekleri paylaşmakta yarar var.

Depremden bu yana birkaç ay geçmesine rağmen, Van'da hayat halen normale dönmemiştir. Bu gerçek tabloya karşın, kamu yöneticileri Van'da hayatın normale döndüğünü iddia edebilmektedir. Oysa kamunun Van depremi sonrası beceriksizliği ve isteksizliği, Van'da yaşayanlar için ikinci bir deprem mahiyetindedir.

Van kenti neredeyse boşal(tıl)mıştır. Şu anda nüfus, deprem öncesi nüfusun 1/5'i kadardır. Kentin boşalması, kamu yetkililerince teşvik edilmektedir. Barınma meselesi çözülmemiştir. Bu durum, göçün sürmesinin temel nedenlerinden biridir. Oldukça sınırlı bir kesime hizmet sunulan çadır kentlerde yaşam, hizmetler açısından problemlidir ve eşitsizdir. Kış ve soğuk hava, buralardaki yaşamı daha da olumsuz kılmaktadır. Çadır kentlerden yararlanabilen nüfus oldukça sınırlıdır. Bu yararlanamayan nüfus, tamamen kendi imkanları ile oldukça kötü koşullarda yaşamak zorunda bırakılmaktadır.

Kentte ciddi su ve kanalizasyon sorunu devam etmektedir. Bu sorunların sürmesi, bulaşıcı hastalıklara davetiye çıkarmaktadır. Kentteki konutların hasar tespiti oldukça geç tamamlandığı için yoğun kış koşulları depremedelerin mağduriyetini daha da artırmıştır. İşin sağlıkla ilgisi açısından durum daha vahimdir; Van'daki birinci basamak sağlık kurumları ve hastanelerin de hasar tespiti tamamlanmamıştır. Çalışma yerleri güvenli olmayan sağlık çalışanlarının barınma yerleri de güvenli değildir. Hem çalışma yerleri hem de barınma yerleri güvenli olmayan sağlık çalışanlarına herhangi bir destek verilmeden çalışmaya zorlanmaktadır. Sağlık kurumlarının güvensiz olması, topluma sunulan hizmeti olumsuz etkilemektedir. Tüm bu koşullar, bugüne kadar TTB'nin ve SES'in itiraz ettiği aile hekimliği sisteminin iflasını açığa çıkarmıştır. Çünkü kendi binasında hasta bekleyen, alanı gezmeyen ve alınan ücretin kaybolunan nüfus temelli olduğu aile hekimliği sistemi ihtiyaçların yerinde tespitine yanıt vermemesi ve ücret yetersizliği yaratması yönüyle iflas etmiştir.

Van'da yaşayan nüfusun içinde sosyal güvencesi olmayanların ve yeşil kartlıların oranı yüksektir. Bu gerçeğe karşın, halka ücretsiz ilaç yardımı yapılmamaktadır. Van depremi sonrası özveri ile hizmet götüren TTB ve SES örgütlülüğü, iki aylık değerlendirme raporunu şu sözlerle sonlandırarak süreci çok iyi bir özetini yapmıştır: "...Van'da depremden iki ay sonra, iddia edilenin aksine normal yaşama ne yazık ki dönülemedi. Deprem yarattığı yıkım kronikleşmiştir. TTB ve SES Van'da unutulmaların ve normal yaşama dönüldü iddiasıyla ihmal edilen halkın, mültecilerin ve sağlık çalışanlarının sesi olmuştur. Verilen sözlerin ve yapılan ya da yapılmayan sağlıkla ilgili tüm hizmetlerin takipçisi olmaya devam edecektir." Evet, TTB ve SES, ülkedeki çok sayıda kuruma kıyasla oldukça sınırlı olanaklarına rağmen, özveri ile Van halkı için bir şeyler yapmış, önemli bir toplumsal dayanışma örneği sergilemiştir. Maalesef ki bu dayanışma, birçok başka kurum tarafından paylaşılmamış, örneğin Gölcük-Sakarya depreminde yaşadığımız ülke düzeyindeki toplumsal dayanışmanın yanına bile yaklaşılmamıştır. Bu farkın üzerinde ciddi bir biçimde düşünülmalıdır.

Van depremi ile ilgili sorunlar yaşanırken, yeni yıla birkaç gün kala Şırnak ili Uludere ilçesinde 35 genç insan savaş uçakları tarafından katledilmiştir. Olay çok açık bir katliam olmasına karşın, kamuoyu olaydaki istihbarat tartışmaları ile, kaymakama yönelik saldırı ile, olay yerinde bulunan siyasilerin yaptıkları vb. ile oyalanmış, olayın vahametinin üstü örtülmek istenmiştir. Örneğin Kapıkule sınırında bırakın 35 insanı, 3-5 kişi öldürülse, toplumsal yas ilan edilecekken, 35 genç insanın öldüğü bir durumda en ufak bir kınama/yas ilan edilmemiş, üstüne üstlük tüm ülkede eskisine kıyasla "çalgınca" eğlencelerle yılbaşı kutlamaları yapılmış, bu kutlamalar tüm medyada iftiharla sergilenmiştir. Van depreminde yaşananlardan sonra, Uludere katliamı da bırakın dayanışmayı, ufak bir empati duygusuna bile muhtaç olduğumuzun kötü bir resmi olmuştur.

Bu sayımızda bir dosyamız yok. Ama dosyaya yakın ağırlıklı bir sayımız oldu. Afetlerle ilgili Necati Dedeoğlu, Cavit Işık Yavuz, Hakan Erengin ve Hasan Hüseyin Polat arkadaşlarımıza ait dört yazımızı bulacaksınız. Yanı sıra geçen sayımızdaki Kamu-özel ortaklığı dosyamızdan arta kalan bir yazı (Onur Karahanoğulları) ve tütün ekonomisi ile ilgili bir başka yazı (Hülya Yüksel) var. 2011 yılının son sayısında buluşmak dileğiyle.